RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 64.025 van 15 januari 1997
in de zaak A. 68.298/X-6406.

In zake : Alain MAERTENS,
wonende te BRUGGE,
Dirk Boutsstraat 16

tegen :

1. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie,
2. de Nederlandstalige Examencommissie van het Wervingscollege der Magistraten,

die woonplaats kiezen bij
Advocaat J. BOURTEMBOURG,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Zwitserlandstraat 24.

D E R A A D V A N S T A T E, Xe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat op 29 maart 1996 werd ingediend door Alain MAERTENS, gedetacheerd officier van de Krijgsmachten van de Nederlandse taalrol, om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de beslissing van 27 januari 1996 van de Nederlandstalige examencommissie van het Wervingscollege der Magistraten, waarbij verzoeker enerzijds niet geslaagd wordt verklaard voor het "examen inzake beroepsbekwaamheid - schriftelijke proeven" en anderzijds niet toegelaten wordt tot de mondelinge examenproef;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partijen;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur F. GEENS;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 12 juli 1996 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 17 september 1996;

Gehoord het verslag van de Eerste Voorzitter van de Raad van State G. BAETEMAN;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van Advocaat J. BOURTEMBOURG, die verschijnt voor de verwerende partijen;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur F. GEENS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

1.1. Verzoeker, gediplomeerde in de Sociale en Militaire wetenschappen van de Koninklijke Militaire School (1982) en licentiaat in de rechten (V.U.B. 1991), is gedetacheerd officier van de Krijgsmachten. Hij werd per 1 september 1991 (vrijwillig) toegelaten een stage te verrichten bij het Krijgsauditoraat te Brussel.

1.2. In het Belgisch Staatsblad van 17 oktober 1995 wordt een oproep gedaan tot de kandidaten voor deelname aan een examen inzake beroepsbekwaamheid voor de werving van magistraten. Verzoeker dient op 8 november 1995 zijn aanvraag tot deelname in.

1.3. De schriftelijke proef, die plaatshad op 19 december 1995, omvatte twee delen : een verhandeling

over het onderwerp : "Leidt meer wetgeving tot meer rechtvaardigheid ?" en het opstellen van een gerechtelijke beslissing, waarvoor de kandidaten de keuze hadden tussen een dossier burgerlijk recht of strafrecht. Verzoeker opteerde voor een dossier strafrecht.

1.4. Na verbetering van de schriftelijke proef, is de Nederlandstalige examencommissie voor het Wervingscollege der Magistraten op 27 januari 1996 bijeengekomen voor deliberatie. In het proces-verbaal van deze beraadslaging wordt, met betrekking tot verzoeker, vastgesteld dat verzoeker -(alsdan nog niet geïdentificeerd)- geslaagd was voor het eerste gedeelte, de verhandeling, maar dat hij minder dan 60 % had behaald voor het tweede gedeelte, de gerechtelijke beslissing - dossier strafrecht.

In het proces-verbaal van de beraadslaging wordt daaromtrent vermeld :

> "De kandidaat (verzoeker) heeft een gebrekkig inzicht in de regels van het strafrecht, in het bijzonder wat de problematiek van samenhang en verjaring betreft".

1.5. Uit een proces-verbaal van 31 januari 1996 tot identificatie van de kandidaten blijkt dat verzoeker : 12,85 op 20 p. behaalt voor de verhandeling en 9,44 op 20 p. behaalt voor het vonnis, wat dus minder is dan 60 % voor de schriftelijke proef, zoals voorgeschreven in de bij beslissing van 28 september 1993 van het voltallig Wervingscollege vastgelegde examenprogramma’s inzake beroepsbekwaamheid, die werden goedgekeurd bij ministerieel besluit van 13 oktober 1993 en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 oktober 1993.

1.6. Verzoeker is derhalve niet geslaagd voor de schriftelijke proef en wordt niet toegelaten tot de mondelinge proef.

1.7. Op 2 februari 1996 wordt aan verzoeker de thans bestreden beslissing van 27 januari 1996 van de Nederlandstalige examencommissie van het Wervingscollege der Magistraten ter kennis gebracht in volgende bewoordingen :

> "De Nederlandstalige examencommissie is op 27 januari 1996 bijeengekomen voor de deliberatie.
> De commissie heeft kennis genomen van de individuele verbeteringen van de juryleden en heeft na beraadslaging met eenparigheid van de aanwezige leden de uitslagen van de verschillende proeven vastgesteld.
> U behaalde geen 60 % der punten op de beide schriftelijke proeven.
> U bent bijgevolg niet geslaagd.
> Het beroep tot nietigverklaring van bovenvermelde beslissing van de Nederlandstalige examencommissie van het Wervingscollege der Magistraten kan voor de afdeling administratie van de Raad van State worden gebracht binnen zestig dagen na ontvangst van onderhavig schrijven.
> Met verzoekschrift dient bij ter post aangetekende brief aan de Raad van State (adres : Wetenschapsstraat 33 te 1040 Brussel) te worden toegezonden".

1.8. Na een telefonisch onderhoud van 8 februari 1996 met een personeelslid van het secretariaat van het Wervingscollege, heeft verzoeker, op dezelfde dag nog, een faxbericht gestuurd aan de secretaris van de examencommissie. In dit bericht vraagt verzoeker toelating tot inzage van de door de juryleden individueel verbeterde proeven en van het beraadslagingsdossier van de Nederlandstalige examencommissie, bijeengekomen op 27 januari 1996.

1.9. Op 22 februari 1996 stuurt verzoeker een aangetekende brief aan de secretaris van de examencommissie, waarin hij opnieuw aandringt om inzage te bekomen van zijn examendossier.

1.10. In een aangetekende brief van 4 maart 1996 antwoordt de secretaris van de examencommissie als volgt :

> "In tegenstelling tot hetgeen U in dit schrijven beweert, klopt het niet dat de motivering omtrent uw niet-slagen (alsook de motivering betreffende de overige niet-geslaagde kandidaten) nog opgesteld zou moeten worden na de deliberatie die, zoals gezegd, plaats gevonden heeft op zaterdag 27 januari 1996 (van 10.00u tot 17.10u, met een middagpauze van 1 uur).
>
> Wel is het juist dat mijn tijdens de deliberatie genomen handgeschreven nota's (30(dertig !) bladzijden) nadien nog uitgetikt moesten worden, hetgeen verklaart waarom dit inderdaad nog enige tijd in beslag heeft genomen.
>
> Om precies te zijn, kan ik U meedelen dat de Nederlandstalige examencommissie de zaterdagvoormiddag besteed heeft aan de eigenlijke deliberatie (slagen of niet) terwijl de individuele motivering voor alle niet-geslaagde kandidaten in de namiddag heeft plaatsgevonden. ...
>
> Het klopt evenmin dat U om welke reden ook geen inzage zou mogen hebben van uw examendossier voor een welbepaalde datum. Deze bewering is werkelijk volkomen uit de lucht gegrepen : U kunt uw dossier (alsook het proces-verbaal van de deliberatie) desgewenst op elke werkdag (tussen 9.00 en 17.00 u) komen inkijken op het Secretariaat. Ik wens echter te verduidelijken dat op uw origineel examenschrift (= de eigenlijke, door U met de hand geschreven kopij) geen enkele vermelding of verbetering voorkomt, en wel om volgende reden.
>
> Zoals voorgeschreven door de artikelen 14 en 17 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 betreffende de werving van magistraten hebben de leden van de examencommissie uw examenwerk eerst individueel verbeterd, aan de hand van fotokopies gemaakt van uw origineel examenschrift. Tijdens ons telefonisch onderhoud van 26 februari ll. heb ik nota genomen van uw verwondering hierover, die naar mijn mening echter onterecht is. Indien het origineel examenschrift (en dit voor alle 231 deelnemers !) telkens door het ene jurylid naar een volgend jurylid opgestuurd zou moeten worden, zou de verbetering van de examenwerken hopeloos lang aanslepen (om nog niet te spreken van

de portkosten), reden waarom de hierboven uiteengezette, en naar mijn mening meest efficiënte werkwijze gevolgd wordt. Slechts na deze individuele verbetering zijn de leden van de examencommissie op 27 januari ll. samengekomen om te beraadslagen.

Hoewel er dus geen enkele vermelding op uw origineel examenwerk voorkomt, is het evident dat het U vrij staat zich hiervan persoonlijk te komen vergewissen op het secretariaat van het Wervingscollege, Waterloolaan 115, 4de verdieping, 1000 Brussel.

De bewering die U mij ... in de mond legt als zou ik de 'termijn om beroep in te dienen bij de Raad van State wel aanpassen' (sic), laat ik geheel voor uw rekening, aangezien het mij genoegzaam bekend is dat deze termijn bij wet bepaald is en ik deze termijn bijgevolg in geen enkel geval kan wijzigen.

Overigens zie ik niet in hoe U staande kunt houden dat uw rechten, en in het bijzonder uw recht om een beroep in te dienen bij de Raad van State strekkende tot nietigverklaring van de beslissing van de Nederlandstalige examencommissie dat U niet geslaagd bent, geschaad werden, zeker nu ik U geruime tijd voor het verstrijken van de terzake geldende termijn, ten overvloede en duidelijk bevestig dat U inzage kunt krijgen van uw volledig dossier".

1.11. Op 27 maart 1996 dient verzoeker zijn kandidatuur in voor de betrekking van substituut-krijgsauditeur, gerechtelijke functie, die bij bericht werd vacant verklaard (vanaf 27 juli 1996) in het Belgisch Staatsblad van 31 januari 1996.

2. Over de gegrondheid van de vordering tot schorsing.

2.1. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker een eerste middel formuleert als volgt :

"- Schending van de artt. 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (1ste onderdeel).
- Schending van de artt. 12, 14, 15, 16 en 17 van het K.B. van 5 maart 1992 betreffende de vorming van de magistraten (2de onderdeel).
- Machtsoverschrijding, onwettige motieven en kennelijke beoordelingsfout (3de onderdeel).

1.a. De eerste formele motivering, voorgesteld op 2 februari 1996, stelt :
'De commissie heeft kennis genomen van de individuele verbeteringen van de juryleden en heeft na beraadslaging met eenparigheid van de aanwezige leden de uitslagen van de verschillende proeven vastgesteld.
U behaalde geen 60 % der punten op de beide schriftelijke proeven.
U bent bijgevolg niet geslaagd'.

1.b. Aan verzoeker wordt het Proces-Verbaal, voorgeschreven door het art. 17 van het K.B. van 5 maart 1992, niet medegedeeld. Zijn eigen punten zijn hem onbekend.
Evenmin neemt hij kennis van het resultaat van de andere kandidaten.
Elke kwotering blijft achterwege.
Bovendien kan niet nagegaan worden hoeveel leden aan de deliberatie hebben deelgenomen.

1.c. Het eerste onderdeel is kennelijk gegrond.
Zonder de zojuist vermelde essentiële gegevens kan verzoeker niet met kennis van zaken de Raad van State adiëren. In casu zal verzoeker pas na neerlegging van het Administratief dossier zijn middelen met kennis van zaken kunnen ontwikkelen. Een dergelijke handelswijze is strijdig met de ratio legis van de wet van 29 juli 1991.

1.d. De verleende formele motivering stelt verzoeker tevens niet in staat de naleving van de artt. 12, 14, 15, 16 en 17 van het K.B. van 5 maart 1992 te onderzoeken.
Essentiële vragen blijven aldus onbeantwoord :
Was de jury geldig samengesteld, met andere woorden was aan het aanwezigheidsquorum beantwoord (art. 12) ?
Was de beslissing genomen met een meerderheid van de aanwezige leden (art. 14 lid 1) ?
Welke was het behaalde resultaat van verzoeker (art. 14 lid 3) ?
Werden de bepalingen van de art. 14 gevolgd (art. 17 lid 2) ?
Dit leidt tot de gegrondheid van het tweede onderdeel.

2.a. De formele motiveringsplicht belangt de openbare orde aan.
De werking van de Raad van State wordt immers kennelijk geschaad wanneer verzoeker verplicht wordt een ’actio exhibendum’ in te dienen om kennis te nemen van het volledig administratief dossier.

2.b. Het is met andere woorden de formele motivering, betekend bij het eerste schrijven van 2 februari 1996, die moet onderzocht worden. Zoniet wordt verzoeker beroofd van de 60-dagen-termijn.
Weliswaar heeft verwerende partij in haar schrijven van 4 maart 1996 gesteld :
’Overigens zie ik niet in hoe U staande kunt houden dat uw rechten, en in het bijzonder uw recht om een beroep in te dienen bij de Raad van State strekkende tot nietigverklaring van de beslissing van de Nederlandstalige examencommissie dat U niet geslaagd bent, geschaad werden, zeker nu ik U geruime tijd vóór het verstrijken van de terzake geldende termijn, ten overvloede en uitdrukkelijk bevestig dat U inzage kunt krijgen van uw volledig dossier’.
Verzoeker merkt evenwel op dat hij in principe over een volledige termijn van 60 dagen had moeten beschikken. In casu kon de voorbereiding van het verzoekschrift pas zeer laattijdig aanvangen. Verzoekers belangen werden des te meer geschaad daar hij tot op heden nog steeds geen volledig administratief dossier heeft kunnen raadplegen.
Het middel is derhalve gegrond, zonder dat men oog moet hebben voor aanvullingen en wijzigingen van de formele motivering.

2.c. Een latere verantwoording stemt eveneens tot nadenken.
Verwerende partij voert op 4 maart 1996 aan :
’Om precies te zijn, kan ik U meedelen dat de Nederlandstalige examencommissie de zaterdag-voormiddag besteed heeft aan de eigenlijke deliberatie (slagen of niet), terwijl de individuele motivering voor alle niet-geslaagde kandidaten in de namiddag heeft plaatsgevonden’.
De vraag rijst hoe de Commissie, alvorens ’s namiddags een formele motivering en aansluitend punten toe te kennen, in de voormiddag is kunnen komen tot een ’slagen of niet’-beslissing. Noch de formele motivering, noch het ’eensluidend afschrift’ vermelden enige cijfers.

3.a. Het loont evenwel de moeite om kennis te nemen van de wijzigingen, die verwerende partij heeft aangebracht aan de aanvankelijke motivering van 2 februari 1996.

3.b. Op 22 februari 1996 neemt verzoeker kennis van enige curiosa.
Hij stelt dan ook :
'Het kan enerzijds administratiefrechtelijk niet dat u thans nog in het dossier de motivering dient op te stellen van een beslissing die mij werd genotifieerd bij aangetekend schrijven dd. 2 februari 1996. Anderzijds lijkt er mij geen enkele reden voorhanden om mij de onmiddellijke inzage van het dossier te ontzeggen. Te meer er de dwingende termijn is voor beroep van zestig dagen, die, door de thans gehandhaafde procedure fel wordt ingekort en dienvolgens mijn rechten schaadt'.

3.c. Op 4 maart 1996 zendt de Secretaris een 'voor eensluidend verklaard afschrift van de gemotiveerde beslissing' en stelt verder :
'Graag voeg ik hier alsnog de bij uw schrijven van 22 februari 1996 gevraagde toelichting aan toe.
In tegenstelling tot hetgeen U in dit schrijven beweert, klopt het niet dat de motivering omtrent uw niet-slagen (alsook de motivering betreffende de overige niet-geslaagde kandidaten) nog opgesteld zou moeten worden na de deliberatie die, zoals gezegd, plaatsgevonden heeft op zaterdag 27 januari 1996 (van 10.00 u tot 17.10 u, met een middagpauze van 1 uur).
Wel is het juist dat mijn tijdens de deliberatie genomen handgeschreven nota's (30 (dertig !) bladzijden) nadien nog uitgetikt moesten worden, hetgeen verklaart waarom dit inderdaad nog enige tijd in beslag heeft genomen.
Om precies te zijn, kan ik U meedelen dat de Nederlandstalige examencommissie de zaterdagvoormiddag besteed heeft aan de eigenlijke deliberatie (slagen of niet), terwijl de individuele motivering voor alle niet-geslaagde kandidaten in de namiddag heeft plaatsgevonden'.

3.d. Deze latere 'aanvullende formele motivering' is kennelijk niet afdoende en kan bovendien door verzoeker niet getoetst worden op haar rechtmatigheid.
Het eerste onderdeel blijft gegrond.
De libellering 'gebrekkig inzicht in de regels van het strafrecht, in het bijzonder wat de problematiek van samenhang en verja-

ring betreft' is voor verzoeker overigens meer dan enigmatisch.
Zijn bijzondere vorming in het strafrecht, evenals zijn meer dan 4 jarige beroepservaring bij het Krijgsauditoraat, maken prima facie een dergelijke gewijzigde motivering onwaarschijnlijk. Meer inzicht in de besluitvorming, die aan de grondslag ligt van de bestreden beslissingen, is onmogelijk.
Men merke op dat de aangehouden weigering om aan verzoeker een afschrift van zijn origineel examenwerk en van de 10 individueel verbeterde kopieën te verlenen tot gevolg heeft dat noch verzoeker noch Uw Raad enige controle kunnen uitoefenen over de rechtmatigheid van de bestreden beslissing. Zodat in casu ook kan besloten worden tot onwettige motieven en tot een kennelijke beoordelingsfout. (derde onderdeel).

4.a. Het lijkt niet onbelangrijk enige contradicties van de formele motivering in globo -dat wil zeggen door de wijzigingen heen- aan te halen, omdat ze ons inziens de kennelijke gegrondheid van het verzoekschrift kunnen bevestigen.

4.b. Bij schrijven van 2 februari 1996 verneemt verzoeker dat hij op beide schriftelijke proeven geen 60 % behaald heeft.
Het 'eensluidend afschrift van de gemotiveerde beslissing', verleend op 4 maart 1996, blijkt deze eerste informatie op essentiële wijze te wijzigen. Verzoeker wordt nu geslaagd verklaard voor de 'verhandeling' en van enige 60 %-criterium is blijkbaar geen sprake meer. Verdere cijfermatige gegevens blijven nog steeds achterwege en evenmin is er nu sprake van éénparigheid. In het bijzonder kan het al of niet voldoen aan de deliberatiecriteria niet nagegaan worden.

4.c. De officiële uitleg nopens het 'uittikken van het resultaat' overtuigt evenmin.
De Secretaris voert op 4 maart 1996 aan :
'In tegenstelling tot hetgeen U in dit schrijven beweert, klopt het niet dat de motivering omtrent uw niet-slagen (alsook de motivering betreffende de overige niet-geslaagde kandidaten) nog opgesteld zou moeten worden na de deliberatie die, zoals gezegd, plaatsgevonden heeft op zaterdag 27 januari 1996 (van 10.00 u tot 17.10 u, met een middagpauze van 1 uur).
Wel is het juist dat mijn tijdens de deliberatie genomen handgeschreven nota's (30 (dertig !) bladzijden) nadien nog uit-

getikt moesten worden, hetgeen verklaart waarom dit inderdaad nog enige tijd in beslag heeft genomen.
Om precies te zijn, kan ik U meedelen dat de Nederlandstalige examencommissie de zaterdagvoormiddag besteed heeft aan de eigenlijke deliberatie (slagen of niet), terwijl de individuele motivering voor alle niet-geslaagde kandidaten in de namiddag heeft plaatsgevonden'.
Deze uitleg kan redelijkerwijze niet aangenomen worden om twee bijzondere redenen :

(i) Het 'PV-uittreksel' is gedagtekend op 27 januari 1996 zelf. De op latere datum voorgestelde uitleg (4 maart 1996) zou er dus op neerkomen dat de dagtekening van deze (authentieke) akte vals zou zijn ...

(ii) De bestreden beslissing werd op zaterdag 27 januari 1996 genomen. Indien 30 handgeschreven bladzijden moeten uitgetikt worden, dan neemt dit hooguit enkele dagen in beslag.

Wanneer de Secretaris aan elke kandidaat een brief op vrijdag 2 februari 1996 -dat wil zeggen één week later- verstuurt, kan enkel aangenomen worden dat in de individueel medegedeelde formele motivering de enige definitieve motivering van de Commissie besloten is.
Het kan dus niet aangenomen worden dat een formele motivering gewijzigd wordt op essentiële punten, wanneer verzoeker aandringt op meer informatie.
Het kan evenmin aangenomen worden dat de punten toegekend aan verzoeker nog steeds niet worden medegedeeld.

4.d. Last but not least : het getuigt ook van een fundamentele incoherentie en van weinig eerbied voor de kandidaten om het recht tot een afschrift van het origineel examenwerk en van de individueel verbeterde kopieën te ontzeggen, zeker wanneer op 4 maart 1996 'uitdrukkelijk bevestigd werd dat U inzage kunt krijgen van uw volledig dossier'. Dit optreden bevestigt voor zover als nodig de machtsoverschrijding. (derde onderdeel)".

2.2.2. Overwegende dat de verwarde uiteenzetting van het middel er in essentie op neerkomt dat verzoeker aanvoert dat de bestreden beslissing genomen werd met schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli

1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en van de artikelen 12, 14 tot 17 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 betreffende de werving van magistraten, doordat de enkele vermelding dat hij geen 60 % van de punten voor de twee schriftelijke proeven heeft behaald geen voldoende motivering is om zijn afwijzing te verantwoorden, dat voormelde bepalingen ook werden geschonden doordat aan hem geen kennis gegeven werd van de door hem behaalde punten evenmin als van de resultaten van de andere kandidaten, gegevens waarvoor hij dan eigenlijk een bijzondere vordering ter overlegging van het administratief dossier zou moeten instellen; dat verzoeker tenslotte doet gelden dat een kennelijke beoordelingsfout ten zijnen opzichte werd begaan;

2.2.3. Overwegende dat de beslissing die aangeeft dat verzoeker niet voldaan heeft voor de twee gedeelten en dat het totaal van de behaalde punten lager is dan 60 % een afdoende motivering zijn voor de bestreden beslissing te meer daar in het proces-verbaal van de verrichtingen van de examencommissie de mislukking van verzoeker voor het tweede gedeelte van de schriftelijke proef nader gemotiveerd wordt door de samenvattende beoordeling "dat de kandidaat een gebrekkig inzicht (heeft) in de regels van het strafrecht, in het bijzonder wat de problematiek van samenhang en verjaring betreft"; dat al die gegevens verzoeker bekend zijn door de kennisgeving van zijn eindresultaat en de inzage van zijn dossier; dat verzoeker geen gegevens aanbrengt die wijzen op een kennelijke beoordelingsfout; dat de beslissing van de examenjury een conclusie formuleert die overeenstemt met het ministerieel besluit van 13 oktober 1993, waarin bepaald is dat de kandidaten 60 % van de punten moeten behalen in elk van beide gedeelten van de schriftelijke proef; dat het middel dan ook niet ernstig is;

2.3.1. Overwegende dat verzoekers tweede middel gesteld is als volgt :

"Schending van het art. 259bis, 4 en 5 van het Gerechtelijk Wetboek, evenals schending van de artt. 14, 15, 16, 17 en 18 van het K.B. van 5 maart 1992 betreffende de werking van magistraten (eerste onderdeel).

Schending van de regel 'Patere legem quam ipse fecisti' (tweede onderdeel).

1. De bestreden beslissing van 27 januari 1996 weerhoudt in de eerste versie van 2 februari 1996 een 60 %-uitsluitingscijfer, met als gevolg :

- verzoeker voldoet niet aan de 60 % - vereiste voor elk gedeelte van de schriftelijke proef;
- verzoeker wordt niet toegelaten tot de mondelinge proef.

2. Deze criteria zijn blijkbaar bepaald bij het Ministerieel Besluit van 13 oktober 1993 houdende bekrachtiging van de programma's.

3.a. Overeenkomstig het artikel 159 van de Gecoördineerde Grondwet rijst ambtshalve de vraag of de toepassing van deze bepaling van het Ministerieel Besluit van 13 oktober 1993 dient geweerd te worden.

3.b. Het statuut van de 'rechterlijke macht' is een prerogatief van de wetgever.
In casu rijst dus de vraag of de door de wetgever aan de Minister gedelegeerde bevoegdheid om 'examenprogramma's te bekrachtigen' inhoudt dat de Minister bovendien bevoegd zou zijn om de door het Wervingscollege voorgestelde deliberatiecriteria te bekrachtigen.
Een dergelijke extensieve interpretatie kan niet worden aangenomen. Het uitvaardigen van de deliberatiecriteria blijft een exclusieve bevoegdheid van de Koning.
Tevens rijst de vraag of het Ministerieel Besluit afbreuk vermag te doen aan de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 5 maart 1992, in zoverre er afbreuk wordt gedaan aan het voorlopig karakter van de tussentijdse rangschikking.

3.c. Verzoeker schikt zich naar de wijsheid van Uw Raad om ambtshalve te oordelen of de ontstentenis van enig advies van de Afdeling Wetgeving in casu niet leidt tot de niet-toepassing van het Ministerieel Besluit van 13 oktober 1993. De hoogdringendheid lijkt niet evident, nu de wetswijziging dagtekent van 18 juli 1991 en het Koninklijk Besluit reeds op 5 maart 1992 uitgevaardigd werd;

4.a. Naar verzoekers oordeel komt het zoniet aan de wetgever, dan wel uitsluitend aan de Koning toe

om deliberatiecriteria te weerhouden, om reden zoals hiervoor (punt 3.b.) reeds werd toegelicht.

4.b. Indien de Minister zelf bepaalde deliberatiecriteria zou mogen weerhouden -quod non est-, dan nog dient vermeld te worden dat de artt. 17 juncto 14 expressis verbis slechts een ’voorlopige rangschikking’ inrichten en vooropstellen.
Echter, de omstandigheid dat de Minister een bevoegdheid rechtstreeks uit de wet zou putten, heeft nog niet tot gevolg dat het kwestieuze Ministeriële Besluit van 13 oktober 1993, in de hiërarchie der normen, een hogere rechtskracht heeft dan het Koninklijk Besluit van 5 maart 1992.

4.c. Op 5 maart 1992 heeft de Koning zelf dus fundamentele regels uitgevaardigd, waarmee het latere Ministeriële Besluit van 13 oktober 1993 strijdig is. De Minister vermag niet te voorzien dat een kandidaat na de schriftelijke proeven uitgesloten wordt van deelname aan de mondelinge proef. Bovendien houdt deze vaststelling in dat slechts op het einde van de procedure een ’definitieve rangschikking’ (artt. 18 jucto 16 van het Koninklijk Besluit van 5 maart 1992) wordt opgesteld.
De Commissie diende derhalve verweerder toe te laten tot de mondelinge proef.

4.d. Om deze redenen is het eerste onderdeel van het tweede middel gegrond.

5.a. Men merke op dat de op 4 maart 1996 gewijzigde formele motivering slechts de term ’NIET GESLAAGD’ vooropstelt zonder enig numeriek gegeven. Verzoeker is aldus, bij ontstentenis van zijn eigen resultaten, in de onmogelijkheid na te gaan of verwerende partij de door zichzelf opgestelde deliberatieregels gerespecteerd heeft.

5.b. Het tweede onderdeel van het tweede middel is gegrond";

2.3.2. Overwegende dat in verzoekers tweede middel eigenlijk de schending wordt aangevoerd van artikel 259bis, §§ 4 en 5 van het gerechtelijk wetboek, van de artikelen 14 tot 18 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 betreffende de werving van magistraten en van het algemeen beginsel "patere legem quam ipse fecisti" doordat volgens verzoeker de Minister van Justitie de bevoegdheid mist om de door het Wervingscollege voorgestelde beoordelingscriteria te bepalen,

omdat zulks tot de exclusieve bevoegdheid van de Koning behoort en in het bijzonder, de Minister niet kan voorzien dat de schriftelijke proef eliminatoir zou zijn voor de kandidaten en hen aldus zou beletten om deel te nemen aan de mondelinge proef; dat verzoeker "zich naar de wijsheid van de Raad (gedraagt) om het feit te beoordelen dat het Ministerieel Besluit van 13 oktober 1993 niet werd voorgelegd aan het advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State, daar waar de aangevoerde hoogdringendheid niet evident lijkt";

2.3.3. Overwegende dat luidens artikel 259bis, §4, a, tweede lid, van het Gerechtelijk wetboek, zoals dit werd ingevoerd bij de wet van 18 juli 1991, "het examen inzake beroepsbekwaamheid ten minste eenmaal per jaar voor iedere taalrol wordt georganiseerd"; dat luidens artikel 259bis, § 4, a, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen bedoeld zijn om de voor de uitoefening van het ambt noodzakelijke maturiteit en verstandelijke bekwaamheid te beoordelen", dat deze bepaling verder luidt als volgt : "het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage bestaat uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte"; dat uit die bepalingen dient te worden afgeleid dat een dubbele proef niet noodzakelijk door de wet is vereist voor het examen inzake beroepsbekwaamheid; dat artikel 259bis, § 2, van het Gerechtelijk wetboek bepaalt dat "de werkwijze van het Wervingscollege en van de examencommissies worden geregeld bij een in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit" en, dat luidens artikel 259bis, § 5, van het Gerechtelijk wetboek "elke examencommissie tot taak heeft het examen inzake beroepsbekwaamheid te organiseren", waardoor aan de Koning en de examencommissies de bevoegdheden verleend werden om op een preciezere wijze het schriftelijk of mondeling deel van de proeven vast te leggen; dat artikel 17 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992,

in toepassing van laatstvermelde bepaling, preciseert dat "het examen inzake beroepsbekwaamheid een mondeling examengedeelte omvat ... Het kan bovendien, zoals het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage, een voorafgaand schriftelijk examengedeelte omvatten, indien het College, vergaderend in voltallige zitting, dit nuttig acht".

2.3.4. Overwegende dat het ministerieel besluit van 29 oktober 1992 houdende bekrachtiging van de examen-programma's voor het vergelijkend toelatingsexamen in zijn bijlage, afdeling 2, bepaalt dat "slechts de kandidaten die 60 % der punten hebben behaald over het geheel van de schriftelijke proef tot de mondelinge proef worden toegelaten", regeling die werd bevestigd in het ministerieel besluit van 13 oktober 1993;

2.3.5. Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat de invoeging van een eliminatoire schriftelijke proef in het examen inzake beroepsbekwaamheid haar oorsprong vindt in de beraadslaging van het Wervingscollege van 27 augustus 1992 houdende de bekrachtiging van de examenprogramma's; dat deze beraadslaging wel degelijk werd genomen door het college verenigd in voltallige zitting, overeenkomstig artikel 17 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992; dat die mogelijkheid voor het Wervingscollege om het schriftelijk en/of mondeling karakter van de proeven vast te stellen, overigens, volkomen conform is met artikel 259bis, § 4, van het Gerechtelijk wetboek die aan het college de bevoegdheid toekent om het programma van de examens op te stellen; dat die regeling overigens werd goedgekeurd in het advies over het voorontwerp van de afdeling wetgeving van de Raad van State (Advies 21.387/2 van 20 januari 1992, 22 en 24);

2.3.6. Overwegende dat het middel dat gesteund is op de schending van artikel 259bis van het Gerechtelijk

wetboek en artikel 17 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 faalt, naar recht : niet alleen verbieden deze bepalingen geenszins het principe van een voorafgaandelijke schriftelijke proef, maar zij voorzien daarentegen uitdrukkelijk de mogelijkheid daartoe indien het college het nuttig acht, zoals in casu het geval was;

2.3.7. Overwegende wat de volgens verzoeker ten onrechte ingeroepen hoogdringendheid betreft met betrekking tot het ministerieel besluit van 13 oktober 1993 om de auteur van dat besluit vrij te stellen van de raadpleging van de afdeling wetgeving, blijkt dat deze hoogdringendheid wordt gemotiveerd door de verplichting "om jaarlijks het examen inzake beroepsbekwaamheid te organiseren" en "om onverwijld over te gaan tot de organisatie van nieuwe examens voor de werving van magistraten ten einde over voldoende laureaten te beschikken die voor een benoeming tot magistraat voorgedragen kunnen worden";

2.3.8. Overwegende dat op grond van artikel 8 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 betreffende de werving van magistraten, het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage en het examen inzake beroepsbekwaamheid moeten worden bekendgemaakt door een officieel bericht dat verschijnt in het Belgisch Staatsblad, in casu in de tweede helft van de maand oktober; dat uit het administratief dossier blijkt dat het Wervingscollege op 28 september 1993 beraadslaagd heeft over de examenprogramma’s van het examen inzake beroepsbekwaamheid; dat dan ook niet kan worden betwist dat een objectieve hoogdringendheid zich voordeed voor de overheid die ertoe gehouden was om strikt de termijnen na te leven opdat de nieuwe wervingsexamens voor de magistratuur zouden worden georganiseerd, overeenkomstig de wens van de wetgever, voor het gerechtelijk jaar 1995-1996; dat wijl de Minister in

bezit werd gesteld van de goed te keuren examenprogramma’s minder dan dertig dagen voor het verstrijken van de uiterste datum van 31 oktober, niet kan gesteld worden dat de "vertraging" om het ministerieel besluit te nemen onredelijk zou zijn en van aard om de ingeroepen hoogdringendheid teniet te doen; dat het ministerieel besluit werd bekendgemaakt drie dagen na de ondertekening ervan en onmiddellijk in werking is getreden; dat de ingeroepen hoogdringendheid dan ook verantwoord is;

2.3.9. Overwegende dat ook het tweede middel in geen van zijn onderdelen als ernstig kan bestempeld worden; dat de vordering tot schorsing dan ook dient te worden verworpen,

B E S L U I T :

Enig artikel.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijftien januari 1900 zevenennegentig, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de H.	G. BAETEMAN,	eerste voorzitter van de Raad van State,
Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de H.	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **M. VRINTS.**